

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Avdelning 30

DOM
 2016-06-29
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 7792-16

KONKURRENSVERKET	
2016-06-29	
Avd	
Dnr	
KSnr	AktbH

SÖKANDE

Sh bygg, sten och anläggning AB, 556051-9232
 Box 417
 751 06 Uppsala

Ombud: Advokat Mikael Engström & bitr. jurist Peter Riiga
 Advokatfirman Cederquist AB
 Box 1670
 111 96 Stockholm

MOTPARTER

1. Sollentuna Energi och Miljö Aktiebolag, 556091-5166
 Box 972
 191 29 Sollentuna

2. Dammarsberg Entreprenad Aktiebolag, 556424-9224
 Box 80
 191 22 Sollentuna

3. Markona AB, 556483-3654
 Box 2115
 750 02 Uppsala

SAKEN

Offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och post-tjänster, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har gjorts. Rättelse ska ske på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid anbuderna från Dammarsberg Entreprenad Aktiebolag samt Markona AB inte ska beaktas.

Dok.Id 736616

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Sollentuna Energi och Miljö Aktiebolag (SEOM) genomför en upphandling av Markarbeten (dnr SE/2016/18). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Av tilldelningsbeslut den 5 april 2016 framgår att SEOM beslutade att anta Markona AB (Markona) som leverantör.

Sh bygg, sten och anläggning AB (Sh bygg) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så vis att en ny utvärdering genomförs varvid anbudet från Markona samt Dammersberg Entreprenad Aktiebolag (Dammersberg) inte beaktas. Till stöd för sin talan anför Sh bygg i huvudsak följande. De referensuppdrag som Markona har bifogat anbudet avser inte uppdrag inom fjärrvärme och fjärrkyla. Därutöver har Markona inte bifogat tillfredsställande vitsord för samtliga referensuppdrag. Inte heller Dammersberg har bifogat referensuppdrag från liknande arbeten eller tillfredsställande vitsord. Dessutom saknas intyg avseende tillhandahållande av jourverksamhet.

SEOM bestrider ansökan och anför i huvudsak följande. Både Markona och Dammersberg har i sina anbud angett att de uppfyller och accepterar angivna kvalificeringsvillkor samt lämnat tre referensuppdrag. Att anbudslämnare ska ha erfarenhet från alla aktuella discipliner står inte att utläsa. Dammersberg har angett att de uppfyller och accepterar angivna kvalificeringsvillkor vilket är övergripande och även innefattar att de ska hålla jour i enlighet med krav i förfrågningsunderlaget. Det är inte i överensstämmelse med syftet med direktivet att utesluta ett konkurrenskraftigt anbud från en kvalificerad leverantör.

Dammersberg anför att bolaget har varit entreprenör för SEOM i över 40 år och att SEOM därför vet vilken kompetens Dammersberg besitter och med vilken kvalitet Dammersberg utför sina entreprenader.

Markona har förelagts att lämna in ett yttrande men har inte avhörtts.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 24 § LUF ska upphandlande enheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LUF framgår att om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av AFB.31 framgår att följande uppgifter ska bifogas anbudet.

”7. Dokumenterad erfarenhet med minst tre referensobjekt från liknande arbeten. Med liknande arbeten avses mark och byggnadsarbeten för fjärrvärme, fjärrkyla, el och bredband. Tillfredsställande vitsord ska bifogas anbudet med angivande av uppdragsbeskrivning samt kontaktuppgifter till referensperson.”

Även om det framstår som något oklart menar förvaltningsrätten att kravet gällande minst tre referensobjekt inte ska anses ha innebörden att dessa måste avse samtliga uppräknade områden av liknande arbeten. Däremot bedömer förvaltningsrätten att kravet gällande vitsord inte kan anses ha

annan innebörd än att tillfredsställande vitsord ska bifogas vart och ett av de tre begärda referensuppdragen.

Förvaltningsrätten konstaterar att inte annat är visat i målet än att Markona endast bifogat vitsord avseende två av de referensuppdrag som bolaget bifogat sitt anbud. Markonas anbud uppfyller således inte alla obligatoriska krav i upphandlingen. Vad SEOM anfört om att Markona har angett att de uppfyller angivna kvalificeringsvillkor samt att det inte är i överensstämmelse med syftet med direktivet att utesluta ett konkurrenskraftigt anbud från en kvalificerad leverantör ändrar inte den bedömningen.

Av AFB.31 framgår att även följande uppgifter ska bifogas anbudet.

”8. Intyg på att entreprenören kan tillhandahålla jourverksamhet gräv-maskin, kranbil och förare med 1 timmes inställetid på kvällar nätter, helger och storhelger.”

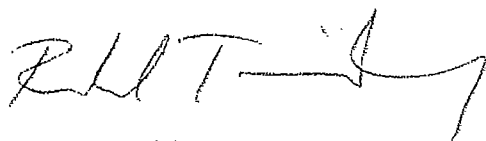
Förvaltningsrätten konstaterar att det i målet är ostridigt att Dammersberg inte har bifogat något intyg gällande jourverksamhet till sitt anbud. Förvaltningsrätten konstaterar vidare att inte annat är visat i målet än att Dammersberg varken lämnat in dokumenterad erfarenhet med minst tre referensobjekt från liknande arbeten eller bifogat tillfredsställande vitsord. Dammersbergs anbud uppfyller således inte heller alla obligatoriska krav i upphandlingen. Vad SEOM anfört om att Dammersberg har angett att de uppfyller angivna kvalificeringsvillkor och vad Dammersberg anfört om bolaget varit entreprenör för SEOM i över 40 år ändrar inte den bedömningen.

Genom att vid anbudsutvärderingen beakta anbuderna från Markona och Dammersberg trots att dessa anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav har Sh bygg, vars anbud haft lägsta pris efter anbuderna från Markona och Dammersberg, lidit skada. Det föreligger därför skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LUF. Sh byggs ansökan om överprövning ska därför bifallas

på så sätt att upphandlingen inte får avslutas förrän en ny anbudsutvärdering genomförts varvid anbudet från Dammarsberg och Markona inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Rickard Tennisberg
Förvaltningsrättsfiskal

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.